

زوری شیعرو که می خویندنه وه

سنهنگه رزاري

Sangarz81@yahoo.com

له ناو ئىمەدا گوته يەكى باو هەيە كە دەلىت: "ھەموو كورد شاعيرىن". شیعر ئەو رەگەزە ئەدەبىيە يەكى دى لەنماو ئىمەدا لە ھەموو رەگەزە كانى تر دەوهەمەندى ترەو تەنانەت بۆ گەپان و پشکىنى ئەر كايه يەكى دى لە كايه جياوازە كانى ژيانى رۇشنىيرى و سىاسى و كەلتۈرۈمىان، تاكە سەرچاۋەيەك كە بۆ ئىمە لە كايه كانى دى زىاتر رەنگدانە وەي بارودۇخى گەلى كوردىستان بىت و ساناتر بتوانىن خۇمانى تىدا بېينىنە وە، شیعرە. لە مىزۇو ئىمەدا چەندان شاعيرى دىيار ھەن و داهىيەنە كانىياد دەرەوشىيە وە، بەلام كەمترىن كەس ھەن كە لە كايه جۇرە كانى دىكەي زانست و مەعريفە كاريان كىرىبىت. ئەمەش دەگەپىتەوە بۆ ئەوەي كە گەلى كورد ھەميسە چەوساوهو زىير دەستە بوبو بەھۆي زىير دەستە بەھۆي بوارىكى زانسىتى رانەگە يەشتۇوە، يان دۇزمەنە كانى نەيانھىشتۇوە دەستى بە هېيج بوارىك رابگات تەنها شیعر نەبىت، ئەويش بەو پىيەي كە شیعر بەرجەستە كەرى لايەن سۆزدارى مروقەو لەھەموو رىگا كانى تر ئاسانتە بۆ تەعبىركەدن لە ئىش و ئازارەكان، لە رىگەي شیعرەوە مروقە دەتowanى ھەرچىيە كى ھەبىت، بەبى سانسۇر ھەلى رىزى.

ئامە نەك ھەر بۆ مىزۇو كوردو رايىدوو كورد راستە، بەلکو ئىستاش زورەي ئەو گەنجانەي دىنە ناو دنیا يە نووسىن و بلاوكىردىنە وە، لە دەرگاي شیعرەوە دىنەن. لەدواي راپېرىنەوە كە دەرفەتىكى زور زىاتر بۆ بوارى رۇزئامەگەرى و بلاوكىردىنە وە هاتە پىيش، ئىمە كەمترىن رىزىھى رۇزئامەنۇوسمان ھەبۇو، بۇيە ئەوانەي كە ئەم بۇشاھىيە يان پىركەدەو شاعيرەكان و ئەو كەسانە بۇون كە لە بوارى ئەدەبى كاريان دەكىرد، ئوان شوينى رۇزئامەنۇوسانىيان گرتەوە و ئەركى بەپىۋەبرىنى زورەي رۇزئامە و تەنانەت رادىيۇو تەلەفۇزىيەنە كانىشىان كەوتە ئەستو.

ئەو پرسىارە لىرەدا پىيۆستە بىكىت ئەوەي كە ئايا بەقەدەر ئەوەي شیعر ھەيەو گەنگەتىن رەگەزى ئەدەبى و مەعريفىيە لەلاي ئىمە، بەھەمان ئەندازەش خوينەرى شیعر ھەيەو دەخويىندرىتەوە؟ چونكە ئەگەر بەپىي و تەى "ھەموو كورد شاعيرىن" بىت. ئەوا دەبىت لەھەمان كاتدا "ھەموو كوردىش خوينەرى شیعر بن".

بىيگومان ناتوانىن بلىن كە شیعر ناخوينىدىتەوە، بەلام ئەوندەي تىيىنى دەكىت، خوينەرى شیعر كەمە، مەبەستم ئەوەي كە (خوينەرى جىدى) بۆ (شىعرى جىدى) كەمە.

گەنجەكان (باسى ھەموو ناكەم، بەلکو مەبەستم زورەيە) ئەگەر شىعريش بخويىنەوە، ئەو شىعره سادانە دەخويىنەوە كە بۆ نامەيەكى دەلدارى كاريان پىيەتى و بەسادەيى نووسراون، يان ئەوانەي كە بۆ كورتە نامەيەكى مۆبایل كاريان پىيەتى و بۆ برايدەرە كانىيان دەنلىن. ھەندى لە گەنجان ھەموو كارى جىدیان بۇتە گەپان بە دواي كورتە نامەي مۆبایل و مۆبایلە شىعру لەم پىنناوەشدا نەك ھەر شىعرو خوينىنەوە، بەلکو خوينىنى قوتا بخانو كايه ئەكاديمىيە كانىشىان فەراموش كردووە، بىيگومان ئەمەش لە سەردىمەكدا كە (پىشىكە وتن) پىشىپىكى لەكەل (كەت)دا دەكەت شتىكى دەنلاخوشكەرەو نىشانەي بىئاكاى و دابپانە لە دنلىن.

ھەرچى پەيوەستە بە (خوينىنەوەي رەخنەيىانە) بۆ شىعرو (رەخنەگرانى ئەدەبى) بەشىوەيەكى گشتى، ئەوا ئىمە رەخنەگرمان ھەن كە رەخنەگرى جىديشىيان تىيدا يە، بەلام لە لايەكەوە رەخنەگرەكان بەقەدەر زورى شىعرو دەقە ئەدەبىيە كان نىن، لە لايەكى دىكەشەوە ئەم رىزىھى تىيەكەل بە زۇرىنەيەك بۇونە كە بەناوى رەخنەوە، يان بەسەر (دەقنووس)دا ھەلەللىن و ستايىشىكى بىيمانى كەسايەتى (دەقنووس) دەكەن، نەك ئەوەي كە قسە لەسەر دەقەكە دەكەن و كەمتر مەبەستيان قسە كەردىن لە سەر دەق، بەلکو لە زۇرىنەي ئەم حالە تانەدا مەبەستىكى تەواو شەخسى لە پشت نووسىنە ئەدەبىيە كەوەيە، ئىنجا ئەو كەسانەي دەسەر يەكتەر دەنۇوسن يان برايدەرى يەكتەن و دەيانەويت يەكتەر گەورە بکەن، يان رقيان لەيەكتەرەو دەيانەويت يەكتەر بىشكىن، بىيگومان ئەمەش دىاردەيە كە كە بە هېيج جۇرەك خزمەتى رۇشنىيىرى كوردى ناكات.